

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. I 19. STOLJEĆE

ŠKOLSKA GODINA: 2016. / 2017.

ČETVRTAK, 11. SVIBNJA 2017.

10:00 – 11:00

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

DRŽAVNO

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Kojeg su poljskog vladara (vladara Poljsko-litvanske unije) Turci prozvali *Lavom Lehistana*?

1	
---	--

A. Stanisława Leszczyńskog

B. Jana III. Sobieskog

C. Augusta III.

D. Augusta II.

2. Koje je godine grof Teodor Batthyány podigao željezaru na imanju u Brodu na Kupu?

1	
---	--

A. 1770. godine

B. 1781. godine

C. 1763. godine

D. 1798. godine

3. Koji je general zapovijedao američkom vojskom u bitci kod Little Big Horna/ Little Bighornea?

1	
---	--

A. William Sherman

B. Robert E. Lee

C. George A. Custer

D. Ulysses Grant

4. Kojem je slavonskom gradu Josip II. 1785. ukinuo status vojnog komuniteta?

1	
---	--

A. Brodu na Savi

B. Novoj Gradiški

C. Županji

D. Vinkovcima

5. Tko je zamijenio Ivana Mažuranića na položaju dvorskog kancelara/predsjednika Hrvatske dvorske kancelarije?

- A. Mirko Bogović
- B. Julije Janković
- C. Milan Kušević
- D. Avelin Čepulić

1	
---	--

6. Tko je bio urednik glasila Samostalne narodne stranke *Domobran*?

- A. Makso Prica
- B. Ivan Mažuranić
- C. Ivan Kukuljević Sakcinski
- D. Đuro Deželić

1	
---	--

7. Za vrijeme kojega bana je osnovan Zemaljski statistički ured za Hrvatsku i Slavoniju (statistički zavod)?

- A. Kolomana Bedekovića
- B. Josipa Šokčevića
- C. Ivana Mažuranića
- D. Ladislava Pejačevića

1	
---	--

8. Koje je godine pokrenuto glasilo/list čiju naslovnicu vidite na slici?

- A. 1862. godine
- B. 1866. godine
- C. 1870. godine
- D. 1876. godine

1	
---	--

9. Koliko su zastupnika prema Hrvatsko-ugarskoj nagodbi Kraljevine Hrvatska i Slavonija (bez Rijeke) slale u Ugarski sabor?

- A. u donju kuću 28 zastupnika, a u gornju kuću 2 predstavnika
- B. u donju kuću 29 zastupnika, a u gornju kuću 3 predstavnika
- C. u donju kuću 29 zastupnika, a u gornju kuću 2 predstavnika
- D. u donju kuću 28 zastupnika, a u gornju kuću 3 predstavnika

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih šest pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Osobi pridružite javnu funkciju koju je obnašala.

3	
---	--

1. ____ prvi predsjednik JAZU

2. ____ prvi gradonačelnik Zagreba (1851.)

3. ____ zemaljski arhivar Trojedne Kraljevine

A. Ivan Kukuljević Sakcinski

B. Miroslav Kulmer

C. Lazar Hellenbach

D. Franjo Rački

E. Janko Kamauf

F. Matija Mešić

11. Imenu grada pridržite naziv lista/glasila u kojem je izlazio.

3	
---	--

1. ____ Zadar

2. ____ Dubrovnik

3. ____ Beč

A. *Srpski list*

B. *Zatočnik*

C. *Crvena Hrvatska*

D. *Hervat*

E. *Novi Pozor*

F. *Zastava*

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječju ili brojem. Odgovor upišite na praznu crtu.

12. Kako se zvao poznati mađarski revolucionarni pjesnik koji je poginuo u bitci kod Segesvara/ Segesvára 1849.?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

13. Navedite naziv institucije u koju se 1854. godine pretvorila Banska vlada?

1	
---	--

14. Tko je bio prvi tajnik Trgovačko – obrtničke komore u Zagrebu?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

15. Kako se zvao prvi Hrvat koji je brodom *Splendido* oplovio svijet?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

16. Kako je Ante Starčević, negirajući njihovu nacionalnu posebnost, nazivao Slovence?

1	
---	--

17. Navedite naziv kalendara (godišnjaka) koji je pokrenuo Pajo Kujundžić 1884. godine.

1	
---	--

18. Tko je naslijedio G. Andrássyja na mjestu (ugarskog) ministra predsjednika?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

19. Koji je europski industrijalac prozvan „kraljem topova“?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

20. Koju su političku stranku suvremenici prozvali „Khuenovom služavkom“?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

21. Kronološki poredajte navedene događaje.

2	
---	--

A. _____ osnovana Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu

B. _____ osnovana Riječka banka

C. _____ objavljeno djelo *Hrvatski glavničar*

D. _____ osnovana Slavonska komercijalna i eskomptna banka u Osijeku

22. Kronološki poredajte socijaldemokratske/radničke stranke prema godini osnivanja.

A. _____ austrijska Socijaldemokratska stranka

B. _____ Američka federacija rada

C. _____ Laburistička (radnička) stranka

D. _____ njemačka Socijaldemokratska radnička stranka

2	
---	--

23. Kronološki poredajte navedene događaje.

A. _____ G. Andrássy imenovan (ugarskim) ministrom predsjednikom

B. _____ Eduard Cseh imenovan kraljevskim povjerenikom za Rijeku, Bakarski kotar i Riječku županiju

C. _____ F. Beust naslijedio Belcrediana na funkciji državnog ministra

D. _____ Franjo Josip I. se okrunio krunom Sv. Stjepana u Budimu

2	
---	--

V. U sljedećim zadatcima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja iz povijesti Rusije?

A. Rusije stekla Amursku oblast → Rusija prodala SAD-u Aljasku → Rusija stekla otok Sahalin → ubijen car Aleksandar II.

B. ubijen car Aleksandar II. → Rusije stekla Amursku oblast → Rusija prodala SAD-u Aljasku → Rusija stekla otok Sahalin

C. Rusija prodala SAD-u Aljasku → Rusija stekla otok Sahalin → ubijen car Aleksandar II. → Rusije stekla Amursku oblast

D. Rusija stekla otok Sahalin → ubijen car Aleksandar II. → Rusije stekla Amursku oblast → Rusija prodala SAD-u Aljasku

1	
---	--

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja?

- A. Krajiškim punktacijama podijeljen krajiški imetak između mađarske vlade i vojske→Franjo Josip I. sankcionirao riječki provizorij→Petar Pejačević kao hrvatsko-slavonski ministar (dalmatinsko-hrvatsko-slavonski ministar) postao član „središnje“ vlade →Mađari odbili glasovati za vojni budžet ako Vojna krajina ne bude pripojena Ugarskoj
- B. Franjo Josip I. sankcionirao riječki provizorij→Petar Pejačević kao hrvatsko-slavonski ministar (dalmatinsko-hrvatsko-slavonski ministar) postao član „središnje“ vlade → Krajiškim punktacijama podijeljen krajiški imetak između mađarske vlade i vojske→ Mađari odbili glasovati za vojni budžet ako Vojna krajina ne bude pripojena Ugarskoj
- C. Petar Pejačević kao hrvatsko-slavonski ministar (dalmatinsko-hrvatsko-slavonski ministar) postao član „središnje“ vlade→Franjo Josip I. sankcionirao riječki provizorij→ Mađari odbili glasovati za vojni budžet ako Vojna krajina ne bude pripojena Ugarskoj→ Krajiškim punktacijama podijeljen krajiški imetak između mađarske vlade i vojske
- D. Mađari odbili glasovati za vojni budžet ako Vojna krajina ne bude pripojena Ugarskoj→Krajiškim punktacijama podijeljen krajiški imetak između mađarske vlade i vojske→Franjo Josip I. sankcionirao riječki provizorij→Petar Pejačević kao hrvatsko-slavonski ministar (dalmatinsko-hrvatsko-slavonski ministar) postao član „središnje“ vlade

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

Neka nam se Austrija ruga, i pravo je, jer dok neima životinje, koju ćeš budi samo tripud pedepsati, a nijednom nenadariti, narod hervatski žrtvova se trista godinah za Austriju, pa za sve svoje žrtve ovaj narod dobi od Austrije glupost, sužanjstvo, siromaštvo; narod hervatski učini Austria za svu njegovu vernost, za sve njegovo požertvovanje, ruglom narodah.(...)narod hervatski sačuvao si je u svih nevoljah, koje nepravedno terpi od Austrie, jo jedno neprocjenjivo dobro, a to je : vera u boga i svoje desnice. (...).

A. Koji je hrvatski političar u svom govoru izrekao navedeni dio teksta?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

1	
---	--

B. Koje je godine održao taj govor? _____

1	
---	--

C. Koju je javnu funkciju, osim saborskog zastupnika, u to vrijeme obnašao? _____

27. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

Našim izbornikom i biračem

Sabor kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije pred četiri godine izabran i početkom ove godine zatvoren, sklopio je u ime trojedne kraljevine, a bez sudjelovanja većeg dijela našega naroda s kraljevinom Ugarskom takozvanu nagodbu, po kojoj se kraljevina Dalmacij, Hrvatska i Slavonija u najglavnijih i najživotnijih poslovih državnih, tj. u poslovih novca i krvi, u poslovih cestah i lukah, a takodjer u poslovih prometa i trgovine, ne samo na kopnu nego i na moru podvrgava odlučujućemu uplivu i bezprizivnoj volji sabora ugarskoga i vlade ugarske, a u ostalih poslovih od manje važnosti ostavlja određivanju svoga vlastitoga sabora i vlastite svoje domaće vlade, (...).

Odmah poslije te, već u korenu čudno bolujuće i natrule nagode, nagode u mnogih točakah već sada povriedjene, a glede teritorijalnog opsega, osobito u pogledu Dalmacije neizpunjene, stvorio je pomenuti sabora nadahnućem tadašnjega bana: godine 1868. zakon ob isušanju lonjskoga polja (...); godine 1868. zakon o utemeljenju sveučilišta u Zagrebu (...).

- A. Koja je hrvatska politička stranka objavila proglas/manifest kojem je navedeni tekst sastavni dio?

1	
---	--

- B. Kada je objavljen taj proglas/manifest? _____ (dan, mjesec, godina)

1	
---	--

- C. Tko se nalazio na čelu federalističkog ministarstva (vlade) u Austriji u vrijeme objavljivanja tog proglašenja/manifesta?

1	
---	--

_____ (ime i prezime)

28. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

Srbija se mora i u tome smotrenju (pogledu) u red ostalih europskih država postaviti, stvorivši jedan plan za svoju budućnost; ili tako reći da sastavi sebi jednu domaću politiku po kojim glavnim načelima treba Srbija kroz više vremena stalno da se vlada i sve svoje poslove po njima postojano da upravlja.(...)Iz ovog poznanja (spoznaje) proističe čerta (crta) i temelj srpske politike, da se ona ne ograničava na sadašnje njezine granice, no da teži sebi priljubiti (pripojiti) sve narode srpske koji ju okružuju (...)

- A. Navedite naziv spisa/programa kojem je navedeni tekst sastavni dio?

1	
---	--

- B. Tko je autor toga spisa/programa?

1	
---	--

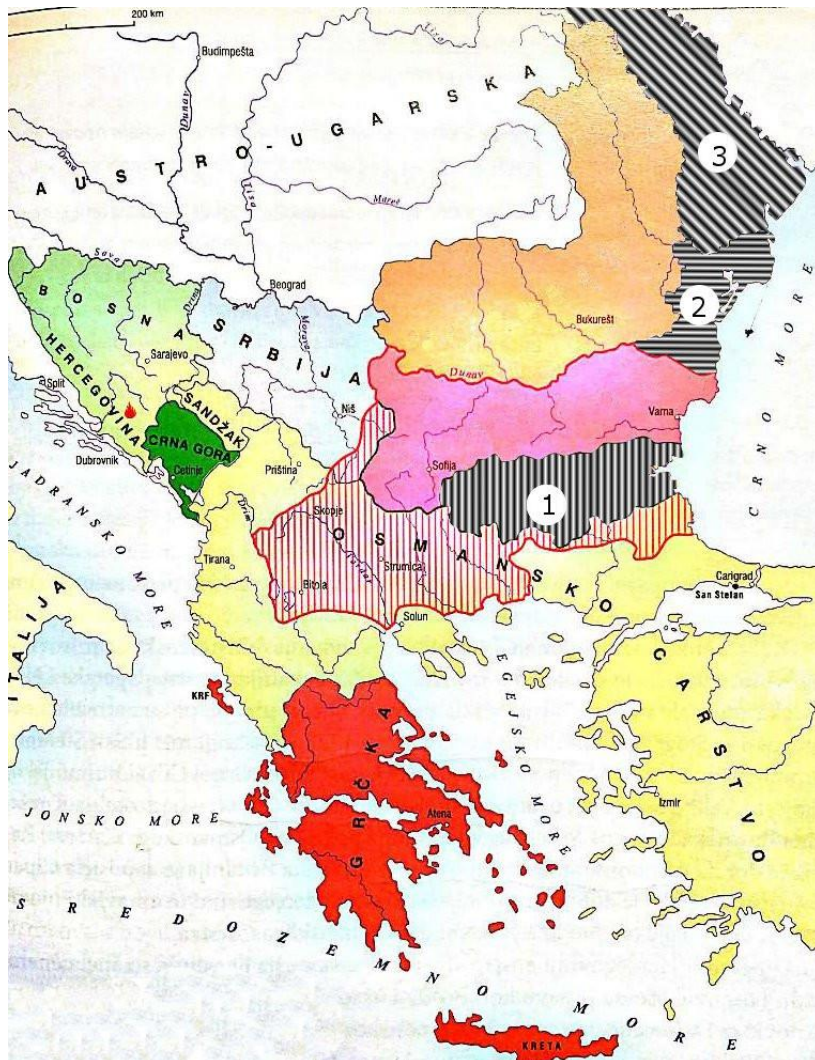
_____ (ime i prezime)

- C. Koje je godine spis/program objavljen? _____

1	
---	--

VII. Pozorno pogledajte prikazane povijesne zemljovide i odgovorite na postavljena pitanja.

29. Pozorno pogledajte kartu Jugoistočne Europe nakon Berlinskog kongresa i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se zove teritorij/autonomna pokrajina Osmanskog Carstva/ označena na karti vertikalnim linijama i brojem 1?

1	
---	--

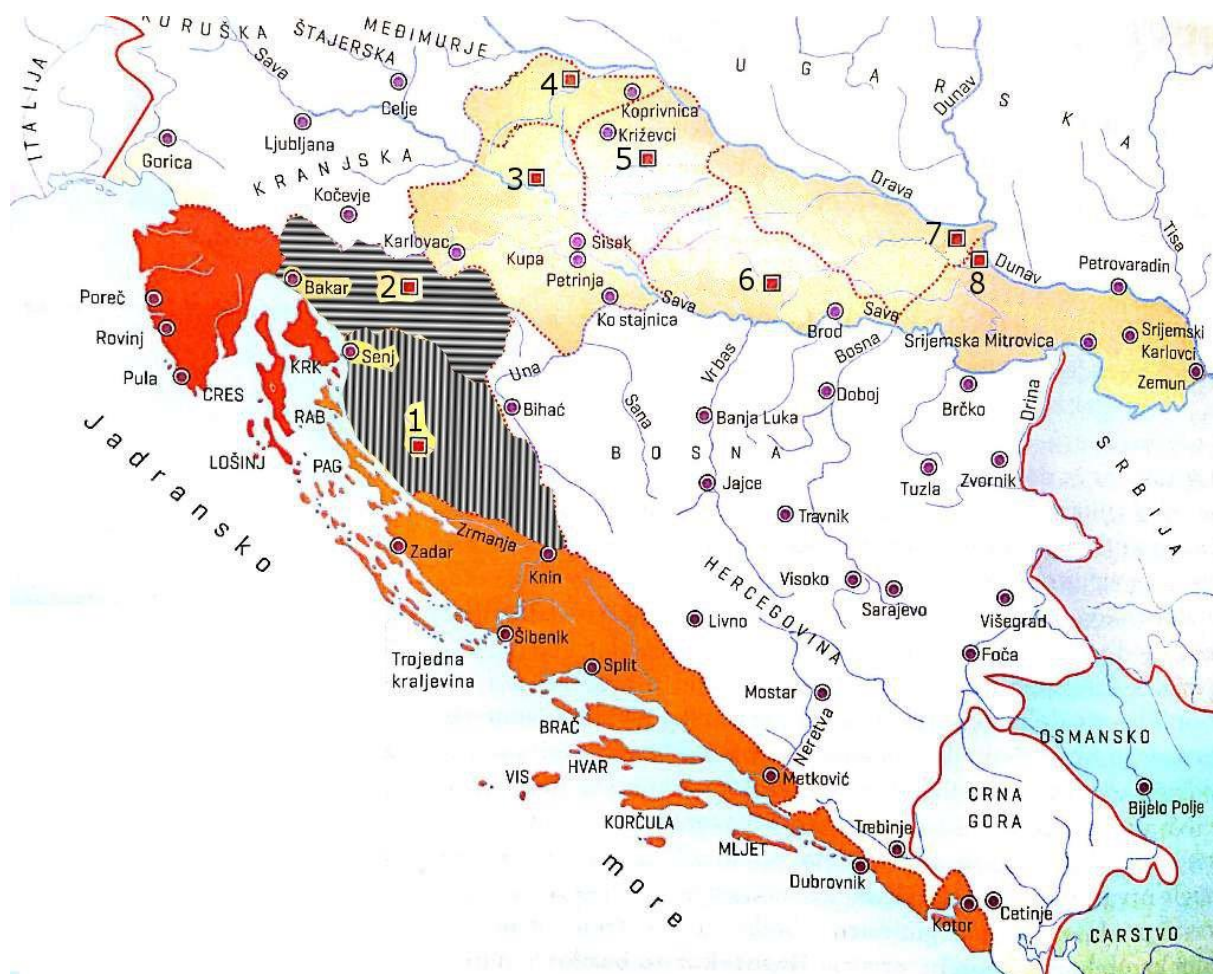
B. Kako se zove teritorij pripojen Rumunjskoj na karti označen vodoravnim linijama i brojem 2?

1	
---	--

C. Kojoj je državi pripao teritorij/ rumunjska pokrajina/ označen na karti kosim linijama i brojem 3?

1	
---	--

30. Pozorno pogledajte kartu Banske Hrvatske nakon priključenja Vojne Krajine i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se zove županija označena na karti vertikalnim linijama?

1	
---	--

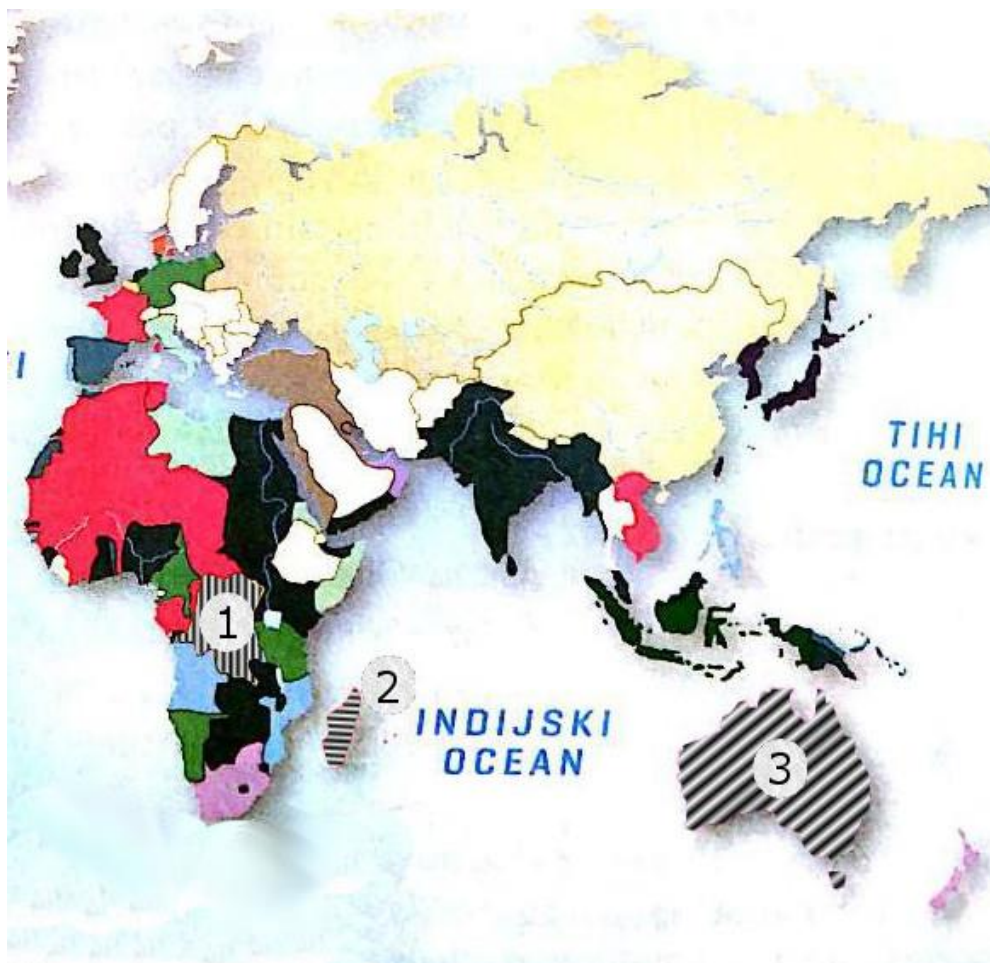
B. Kako se zove županija označena na karti vodoravnim linijama?

1	
---	--

C. Kojim je brojem na karti označen grad koji je bio središte Virovitičke županije?

1	
---	--

31. Pozorno pogledajte kartu kolonijalnih posjeda velikih sila i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kolonija koje europske države je bio teritorij označen na karti vertikalnim linijama i brojem 1?

1	
---	--

B. Kolonija koje europske države je bio teritorij označen na karti vodoravnim linijama i brojem 2?

1	
---	--

C. Kolonija (dominion) koje europske države je bio teritorij označen na karti kosim linijama i brojem 3?

1	
---	--
